

Smjernice o pomoći *de minimis*

Dace Berkolde

Eszter Hargita

jul 2014. god.

Smjernice o državnoj pomoći *de minimis*

Sadržaj

Poglavlje I – Smjernice o državnoj pomoći <i>de minimis</i>	4
1. Koncept pomoći <i>de minimis</i>	4
2. Izuzeti sektori/djelatnosti	5
3. Instrumenti pomoći <i>de minimis</i>	6
4. Pravila koja se primjenjuju u slučaju podjele, spajanja ili pripajanja privrednog društva .	7
5. Načela kumulacije za pomoć <i>de minimis</i>	10
6. Proceduralna pitanja	10
7. Praćenje	11
Poglavlje II – Kako kreirati mjeru pomoći <i>de minimis</i> ?.....	12
1. Cilj mjere, korisnici koji imaju pravo na pomoć	12
2. Kako dobiti pomoć?.....	12
3. Drugi uslovi korišćenja pomoći.....	12
4. Izuzete djelatnosti, sektori, privredna društva.....	13
5. Oblik pomoći i maksimalni iznos pomoći	14
6. Navesti da je riječ o pomoći „ <i>de minimis</i> “.....	14
7. Pravila o kumulaciji.....	14
8. Obaveza podnošenja izjave	16
9. Obavezno provjeravanje da li se poštuje granica <i>de minimis</i>	16
10. Obaveza obavještanja korisnika o tome da je riječ o pomoći <i>de minimis</i> i o elementu pomoći	16
11. Obaveza čuvanja evidencije u periodu od 10 godina.....	16
Prilog I – Obrazac izjave o pomoći <i>de minimis</i>	17
Prilog II – Potvrda o dodijeljenoj pomoći <i>de minimis</i>	19
Aneks III o kumulaciji.....	20
Načela.....	20
Primjeri	21
Primjer 1. – kumulacija u slučaju istih opravdanih troškova	21
Primjer 2.	21
Primjer 3.	23
Primjer 4.	24

Primjer 5. Regionalna pomoć i pomoć <i>de minimis</i>	25
Primjer 6. Regionalna pomoć i pomoć <i>de minimis</i>	26
Primjer 7. Pomoć <i>de minimis</i> i druga pomoć	27
Prilog IV o jedinstvenom privrednom društvu	29
<i>Definicija jedinstvenog privrednog društva</i>	29
Primjeri	29
Primjer 1.	29
Primjer 2.	30
Primjer 3.	31
Primjer 4.	32
Prilog V – Uputstva za izračunavanje elementa pomoći	33
A. BESPOVRATNA SREDSTVA	33
B. SUBVENCIJA KAMATE	33
C. PORESKA OLAKŠICA	34
D. POVOLJNI ZAJAM	34
E. SUBVENCIONISANI ZAJAM	36
F. GARANCIJA	37
G. DRUGA, NEFINANSIJSKA POMOĆ	38

Poglavlje I – Smjernice o državnoj pomoći *de minimis*

1. Koncept pomoći *de minimis*

U Evropskoj uniji pravilo *de minimis* uvedeno je da bi se izuzeli mali iznosi pomoći.

Saglasno pravilima koji se primjenjuju na pomoć *de minimis* (pomoć male vrijednosti), pomoć dodijeljena jedinstvenom privrednom društvu (v. Prilog IV) tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine koja ne prelazi 200 000 EUR ili 100 000 EUR za obavljanje komercijalnog prevoza tereta u drumskom saobraćaju i koja ispunjava druge uslove objašnjene niže u tekstu, smatra se da je pomoć *de minimis*. Ova pomoć *de minimis* ne koristi se za nabavku vozila za prevoz tereta u drumskom saobraćaju.

Kada se dodjeljuje pomoć *de minimis* davalac pomoći mora da se postara da se dodjelom nove pomoći ne krši gornja granica od 200 000 EUR/100 000 EUR u trogodišnjem fiskalnom periodu. Iz tog razloga, davalac pomoći mora od predmetnog privrednog društva da traži podatke o pomoći *de minimis* koja je primljena u tekućoj i prethodne dvije fiskalne godine.

Primjer 1.

Privredno društvo koje djeluje u prerađivačkom sektoru podnosi zahtjev za pomoć *de minimis* u 2015. godini u iznosu od 50 000 EUR. Fiskalne godine koje davaoci pomoći treba da provjere su 1.1.2013.-31.12.2013, 1.1.2014.-31.12.2014, i 2015 – do datuma zahtjeva za pomoć *de minimis*.

Datum dodjeljivanja pomoći	Naziv organa koji dodjeljuje pomoć	Instrument pomoći	Iznos pomoći EUR	Ekvivalent pomoći EUR
20.1.2013.	Razvojna banka	povoljni zajam	10.000	500
15.3.2014.	Investiciona agencija	bespovratna sredstva	30.000	30.000
20.10.2014.	x opština	poresko oslobođenje	15.000	15.000
5.1.2015.	Ministarstvo obrazovanja	bespovratna sredstva	5.000	5.000

2015?				?
-------	--	--	--	---

Iz prethodne tabele može se vidjeti da pomoć *de minimis* primljena do zahtjeva za novu pomoć *de minimis* u 2015. godini iznosi 50.500 EUR. Stoga, privredno društvo koje djeluje u prerađivačkom sektoru ima pravo na dodatnu pomoć *de minimis* u visini do 149.500 EUR.

Gornje granice od 200 000 EUR i 100 000 EUR primjenjuju se bez obzira na oblik pomoći *de minimis* ili cilj i izražavaju se kao ekvivalent subvencije (v. Prilog V).

U slučajevima kada privredno društvo obavlja komercijalni prevoz tereta u drumskom saobraćaju a obavlja i druge djelatnosti na koje se primjenjuje gornja granica od 200 000 EUR, na privredno društvo primjenjuje se gornja granica od 200 000 EUR ukoliko društvo obezbijedi na odgovarajući način kao što je razdvajanje djelatnosti ili razdvajanje troškova da korist za djelatnost prevoza tereta u drumskom saobraćaju ne prelazi 100 000 EUR i da se pomoć *de minimis* ne koristi za nabavku vozila za prevoz tereta u drumskom saobraćaju.

Ukoliko nakon što je izvršena ocjena davalac pomoći utvrdi da bi važeća gornja granica bila premašena dodjelom nove pomoći *de minimis*, ne može se dodijeliti nova pomoć, pa se stoga zahtjev za pomoć mora odbiti.

Pomoć *de minimis* smatra se dodijeljenom u trenutku kada se privrednom društvu dodijeli zakonsko pravo da primi pomoć (na primjer, kada se sa privrednim društvom potpiše ugovor) bez obzira na datum isplate pomoći *de minimis* privrednom društvu. Pomoć *de minimis* koja se isplaćuje u više rata diskontuje se na svoju vrijednost u trenutku dodjele (v. Prilog V). Kamatna stopa koja se koristi za diskontovanje je diskontna stopa (referentna kamatna stopa) koja važi u trenutku dodjele pomoći.

2. Izuzeti sektori/djelatnosti

Ima nekoliko stvari koje davalac pomoći treba da ima na umu kada odlučuje o pomoći *de minimis*. Pomoć *de minimis* ne može se dodijeliti za djelatnosti povezane sa izvozom, kao npr. pomoć koja je neposredno povezana sa izvezenim količinama – (osim učešća na sajmovima) ili za pomoć koja daje prednost domaćim u odnosu na uvezene proizvode.

Pomoć *de minimis* ne može se dodijeliti za sektor ribarstva i akvakulture, primarnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda, prerađu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda:

(i) ukoliko se iznos pomoći određuje na osnovu cijene ili količine tih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača ili stavljenih na tržište od strane dotičnih privrednih društava;

(ii) ukoliko je pomoć uslovljena time da se djelimično ili potpuno prenese na primarne proizvođače.

Proizvodi ribarstva i poljoprivredni proizvodi su poljoprivredni proizvodi i proizvodi ribarstva definisani u tač. 2 i 3 člana 24 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zaključenog između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Crne Gore, sa druge strane (u daljem tekstu: SSP).

Napomena! Shodno tački 9(a) člana 73 SSP-a, pravila o državnoj pomoći ne primjenjuju se na proizvode iz Poglavlja II Glave IV SSP-a, to jeste, na poljoprivredu i ribarstvo.

3. Instrumenti pomoći *de minimis*

Pomoć *de minimis* može se dodijeliti samo u „transparentnom obliku“ odnosno u oblicima za koje davalac pomoći može precizno da izračuna ekvivalent subvencije državne pomoći – tj. na primjer, u obliku bespovratnih sredstava, subvencija kamatne stope ili drugih instrumenata ukoliko je predviđen maksimalni iznos ekvivalenta državne pomoći.

Tako je, na primjer, pomoć *de minimis* u obliku ubrizgavanja kapitala transparentna ukoliko ukupni iznos javnog ubrizgavanja kapitala ne prelazi gornju granicu pomoći *de minimis*. Isto važi i za mjere rizičnog finansiranja koje imaju oblik ulaganja vlasničkog kapitala ili kvazivlasničkog kapitala. *Prilikom dodjele pomoći de minimis u obliku zajmova ili garancija primjenjuju se posebna pravila.*

Pomoć *de minimis* može se dodijeliti u obliku zajmova ukoliko

- 1) korisnik nije predmet opšteg postupka zbog insolventnosti
- 2) kreditni rejting za velika privredna društva je najmanje B-; i
 - a) zajam je obezbijeđen kolateralnim jemstvom koje pokriva najmanje 50 % zajma a zajam iznosi ili 1 000 000 EUR (ili 500 000 EUR za privredna društva koja obavljaju prevoz tereta u drumskom saobraćaju) tokom perioda od pet godina **ili**
 - b) element pomoći izračunava se na osnovu važeće referentne stope (v. Prilog V)

Napomena: ukoliko je visina zajma manja od gorenavedenih iznosa i/ili ukoliko se dodjeljuje na period koji je kraći od gorenavedenih perioda, bruto ekvivalent bespovratnih sredstava tog zajma izračunava se kao odgovarajući dio relevantne gornje granice.

Primjer 2.

Gornja granica pomoći *de minimis* – 200 000

Zajam: 800 000 EUR (**ne 1 000 000**)

Period: 4 godine (**ne 5 godina**)

Kolateralno jemstvo pokriva 50%

ili

$$200.000 \text{ EUR} * (800\,000 \text{ EUR} / 1\,000\,000 \text{ EUR}) * (4 \text{ godine} / 5 \text{ godina}) = \\ = 128\,000 \text{ EUR}$$

Važno je napomenuti i da nije moguće povećati gornje granice iz tačke a) smanjenjem drugog elementa (npr. iznos zajma od 5 000 000 EUR na period od 1 godine ne može se dodijeliti u skladu sa tačkom a).

Pomoć *de minimis* može se dodijeliti u obliku garancija ukoliko

- 1) korisnik nije predmet opšteg postupka zbog insolventnosti
- 2) kreditni rejting za velika privredna društva je najmanje B-; **i**
- 3) garancija ne prelazi 80% zajma **i ili**
 - a) je iznos obuhvaćen garancijom 1 500 000 EUR (ili 750 000 EUR za privredna društva koja obavljaju prevoz tereta u drumskom saobraćaju) a period važenja garancije je pet godina ili je iznos obuhvaćen garancijom 750 000 EUR (ili 375 000 EUR za privredna društva koja obavljaju prevoz tereta u drumskom saobraćaju) a period važenja garancije je 10 godina; ili
 - b) se element pomoći izračunava na osnovu premija sigurne luke koje su utvrđene u obavještenju Komisije o garancijama (v. Prilog V.);

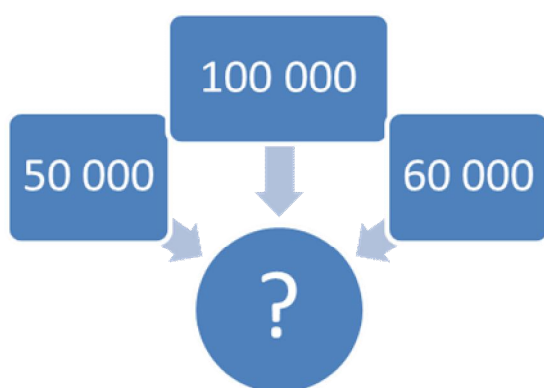
4. Pravila koja se primjenjuju u slučaju podjele, spajanja ili pripajanja privrednog društva

- a) U slučaju da je privredno društvo koje podnosi zahtjev za pomoć **spojeno ili pripojeno u toku zadnje tri godine**, davalac pomoći *de minimis* će ocijeniti i uzeti u obzir svu prethodnu pomoć *de minimis* koja je dodijeljena bilo kojem od privrednih društava koja se spajaju kako bi utvrdio da li bilo koja nova pomoć *de minimis* novom društvu ili društvu preuzimaocu prelazi relevantnu gornju granicu.

Napomena: Pomoć *de minimis* koja je zakonito dodijeljena prije spajanja ili pripajanja ostaje zakonita čak i ako se na nivou novog privrednog društva pređe gornja granica od 200 000 EUR.

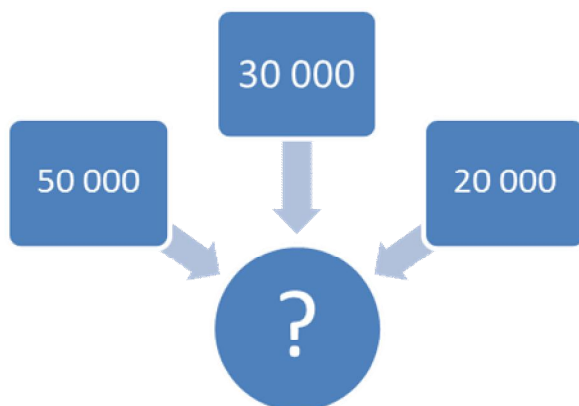
Primjer 3

Privredno društvo podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*. Privredno društvo je spojeno u toku zadnje tri godine. U posljednje dvije fiskalne godine privredna društva koja su se spojila primila su pomoć *de minimis* u iznosu od 50 000 EUR, 100 000 EUR i 60 000 EUR. S obzirom na to da ukupni iznos koji su ova privredna društva primila prelazi gornju granicu od 200 000 EUR, novoosnovanom privrednom društvu ne može se dodijeliti pomoć.

Primjer 4

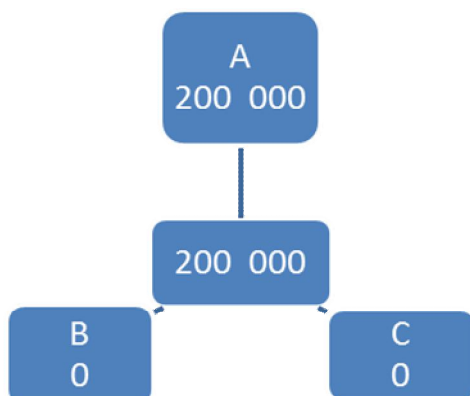
Privredno društvo podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*. Privredno društvo je spojeno u toku zadnje tri godine. U posljednje dvije fiskalne godine privredna društva koja su se spojila primila su pomoć *de minimis* u iznosu od 50 000 EUR, 30 000 EUR i 20 000 EUR. S obzirom na to da je ukupni iznos koji su ova privredna društva primila niži od gornje granice od 200 000 EUR, novoosnovanom privrednom društvu može se dodijeliti pomoć *de minimis* u visini do 100 000 EUR.

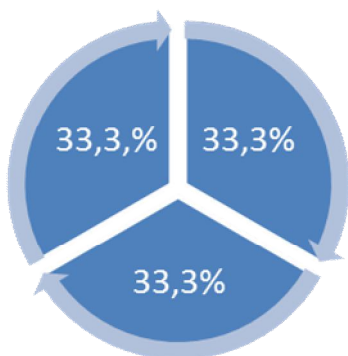
- b) U slučaju da se privredno društvo koje podnosi zahtjev **podijeli na dva ili više zasebnih privrednih društava** - pomoć *de minimis* koja je dodijeljena prije podjele pripisuje se privrednom društvu koje je od nje imalo koristi, a to je, u načelu, privredno društvo koje preuzima djelatnosti za koje je iskorišćena pomoć *de minimis*.

Primjer 5

Privredno društvo B podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*. Privredno društvo B je dio privrednog društva koje je podijeljeno u toku zadnje tri godine. U posljednje dvije fiskalne godine (prije podjele) prvobitno privredno društvo primilo je pomoć *de minimis* u iznosu od 200 000 EUR za kupovinu zemljišta. Kako je zemljište ostalo u vlasničkom kapitalu Privrednog društva A, cjelokupan iznos pomoći *de minimis* koji je primljen u proteklom periodu pripisuje se Privrednom društvu A. Stoga je nakon ocjene davalac pomoći došao do zaključka da Privrednom društvu B koje podnosi zahtjev za pomoć *de minimis* ne treba pripisati nikakvu pomoć *de minimis*. Shodno tome, Privredno društvo B ima pravo na pomoć *de minimis* u iznosu do 200 000 EUR.

Ukoliko nije moguće pripisivanje prethodne pomoći *de minimis* prema djelatnosti, pomoć *de minimis* pripisuje se proporcionalno na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na dan stupanja na snagu podjele.

5. Načela kumulacije za pomoć *de minimis*

Da bi se obezbijedilo da su ispunjeni zahtjevi propisa o pomoći *de minimis*, davalac pomoći mora da se postara da nijedna dodjela pomoći *de minimis* koju on dodjeljuje zajedno sa pomoći *de minimis* koju dodjeljuju drugi davaoci pomoći na osnovu drugih programa (šema) pomoći *de minimis* ili projekata ne prelazi gornju granicu od 200 000 EUR ili 100 000 EUR (za prevoz tereta u drumskom saobraćaju) (v. Prilog III).

U slučaju da organ koji dodjeljuje pomoć planira da kumulira pomoć *de minimis* sa drugom pomoći dodijeljenom na osnovu programa državne pomoći odnosno sa drugom individualnom pomoći koju je odobrila Komisija za kontrolu državne pomoći za iste opravdane troškove, moraće da se postara da takva kumulacija ne prelazi relevantni intenzitet pomoći (v. Prilog III).

6. Proceduralna pitanja

Korisnik koji podnosi zahtjev za pomoć *de minimis* podnosi davaocu pomoći obrazac izjave o primljenoj pomoći (pomoć *de minimis* i druga pomoć za iste opravdane troškove) tokom tekuće i prethodne dvije fiskalne godine (v. obrazac iz Priloga I).

U slučaju individualne pomoći koja je dodijeljena na osnovu šeme državne pomoći koju je odobrila Komisija za kontrolu državne pomoći ili *ad hoc* slučaju, prije donošenja konačne odluke, davalac državne pomoći šalje informacije o planiranoj pomoći *de minimis* (v. obrazac iz Priloga II...) i obrazac izjave koji je dostavio korisnik (Prilog I) Ministarstvu finansija (Odjeljenje za pripremu državne pomoći).

U roku od 10 radnih dana Ministarstvo finansija obavještava organ koji dodjeljuje pomoć:

- 1) da planirana pomoć *de minimis* ne prelazi gornju granicu opravdane pomoći i da je opravdana, tj. da se može dodijeliti; ili
- 2) da planirana pomoć *de minimis* prelazi gornju granicu opravdane pomoći *de minimis* i da se pomoć ne može dodijeliti.

Ukoliko se pomoć *de minimis* može dodijeliti, davalac pomoći korisniku izdaje potvrdu o dodijeljenoj pomoći *de minimis* (v. obrazac iz Priloga II).

Potvrda se izdaje u dva primjerka i korisnik i davalac pomoći dužni su da je čuvaju deset godina od dana dodjele pomoći *de minimis*.

7. Praćenje

Davalac državne pomoći i korisnik državne pomoći vode evidenciju i prikupljaju sve informacije o dodijeljenoj/primljenoj pomoći *de minimis*.

Evidencija o individualnoj pomoći *de minimis* čuva se deset fiskalnih godina od dana dodjele pomoći. Evidencija o pomoći *de minimis* dodijeljenoj na osnovu šeme čuva se deset fiskalnih godina od dana kada je posljednja individualna pomoć dodijeljena na osnovu šeme.

Na pisani zahtjev, davalac državne pomoći dostavlja Komisiji za kontrolu državne pomoći (KKDP), u roku od 20 radnih dana, sve informacije koje KKDP smatra potrebnim da bi se ocijenilo da li su ispoštovana pravila o pomoći *de minimis*.

Poglavlje II – Kako kreirati mjeru pomoći *de minimis*?

Pravila planirane mjere pomoći treba da sadrže određene elemente kako bi bila u skladu sa pravilima koja važe za mjeru pomoći *de minimis*. Većina tih elemenata je obavezna; KKDP i OPDP će provjeravati da li su ti elementi prisutni. Bez ovih elemenata, ne može se odobriti utvrđivanje mjere. Mjera pomoći može biti šema pomoći ili mjera *ad hoc* pomoći koja nije obuhvaćena šemom pomoći.

Obavezni elementi navedeni su niže u tekstu. Mora se dodati da davalac pomoći ima pravo da prilagodi mjeru cilju koji treba ostvariti uvođenjem strožih ili drugih uslova za korišćenje pomoći.

1. Cilj mjere, korisnici koji imaju pravo na pomoć

U pravilima mjere treba jasno navesti cilj mjere i korisnike koji imaju pravo na pomoć.

Primjeri:

- a) „Privredna društva koja namjeravaju da renoviraju kuće za turističke namjene imaju pravo na bespovratna novčana sredstva.”
- b) „Oslobođenje od plaćanja poreza na dobit u visini od 100% na period do 8 godina predviđa se za novoosnovano pravno lice u ekonomski nerazvijenim opštinama u sjevernom dijelu Crne Gore, ukoliko otvori novo radno mjesto, odnosno nova radna mjesta”

2. Kako dobiti pomoć?

Propisima treba precizirati šta korisnik treba da uradi da bi dobio pomoć.

Primjer:

„Na zahtjev *KORISNIKA* dostavljen na obrascu datom u Prilogu ... *DAVAOCU POMOĆI*.”

3. Drugi uslovi korišćenja pomoći

Davalac pomoći ima pravo da utvrdi sve druge uslove (listu opravdanih troškova, intenzitet pomoći itd.) koji nisu u suprotnosti sa pravilima o pomoći *de minimis* predviđenim propisima.

Primjeri:

- a) „Opravdani troškovi su troškovi renoviranja i troškovi zaposlenih koji rade na renoviranju. Maksimalni intenzitet pomoći je 80%. Korisnik treba da održava turističku atrakciju pet godina nakon završetka renoviranja.”
- b) „Prva godina u kojoj se pravo na MJERU iz člana ... može ostvariti je u godini otvaranja novog radnog mjesta, odnosno novih radnih mjesta, nakon što Poreska uprava odobri zahtjev poreskog obveznika.“

4. Izuzete djelatnosti, sektori, privredna društva

U skladu sa pravilima *de minimis* nije dozvoljeno dodjeljivati pomoć za djelatnosti povezane sa izvozom gdje je pomoć neposredno povezana sa izvezenim količinama, radom distributivne mreže, sa drugim tekućim izdacima povezanim sa izvoznom djelatnošću ili pomoć uslovljenu time da se prednost daje upotrebi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.

Primjer:

“Pomoć se ne dodjeljuje u okviru MJERE za sljedeće djelatnosti:

- a) djelatnosti povezane sa izvozom gdje je pomoć neposredno povezana sa izvezenim količinama, radom distributivne mreže, sa drugim tekućim izdacima povezanim sa izvoznom djelatnošću;
- b) pomoć uslovljenu time da se prednost daje upotrebi domaće robe u odnosu na uvezenu robu;
- c) ...”

U slučaju da se pomoć *de minimis* dodjeljuje u obliku zajma ili garancije korisnik ne smije da bude predmet opšteg postupka zbog insolventnosti¹ niti da ispunjava uslove po domaćem pravu da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti.

Primjer za slučajeve kada je pomoć u obliku zajma ili garancije

„MJERA iz člana ne primjenjuje se na KORISNIKA koji je u stečajnom postupku kako je definisano zakonom kojim je uređen postupak u slučaju insolventnosti²..... ili koji po navedenom zakonu ispunjava kriterijume da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene stečajni postupak.”

Davalac pomoći ima pravo da ograniči područje primjene mjere izuzimanjem drugih djelatnosti, privrednih društava iz područja primjene mjere.

¹ Opšti postupak zbog insolventnosti uređen je Zakonom o stečaju ("Sl. list CG", broj 1/11)

² Ibid.

5. Oblik pomoći i maksimalni iznos pomoći

Pravnim aktom treba utvrditi oblik pomoći (bespovratna sredstva, beskamatni zajam, zajam sa povlašćenom stopom, itd.) i maksimalni iznos pomoći. Teorijski maksimalni iznos pomoći *de minimis* u elementu pomoći je 200 000 EUR ili 100 000 EUR za prevoz tereta u drumskom saobraćaju u periodu od tri fiskalne godine za jedno privredno društvo, međutim, davalac pomoći može puno niže postaviti granicu za dotičnu mjeru.

Primjeri:

- a) „Opravdani troškovi su troškovi renoviranja i troškovi zaposlenih koji rade na renoviranju. Maksimalni intenzitet pomoći je 80%. Korisnik treba da održava turističku atrakciju pet godina nakon završetka renoviranja.”
- b) „Maksimalni iznos POMOĆI izračunat za period trajanja MJERE za bilo koje pravno lice ne smije da pređe EUR, sa izuzetkom pravnog lica koje djeluje u sektoru prevoza tereta u drumskom saobraćaju gdje ne smije da pređe 100 000 EUR.”

6. Navesti da je riječ o pomoći „de minimis“

U pravnom aktu i kasnije ugovoru o pomoći treba navesti da je riječ o pomoći *de minimis* i treba navesti izričiti poziv na crnogorske propise kojima se definiše koncept pomoći *de minimis*.

Primjer:

„Iznos POMOĆI NA OSNOVU MJERE smatra se da predstavlja pomoć de minimis po PROPISU KOJIM SE DEFINIŠU PRAVILA O DRŽAVNOJ POMOĆI DE MINIMIS .”

7. Pravila o kumulaciji

Pitanje kumulacije obično se pojavljuje kada više davalaca pomoći planira da dodijeli pomoć za isti projekat (isti opravdani troškovi). U slučaju pomoći *de minimis* pitanje kumulacije ispituje se na nivou (jedinstvenog) privrednog društva a ne po projektu. Ukoliko se pomoć *de minimis* kumulira sa drugim kategorijama pomoći (npr. istraživanje i razvoj, regionalna pomoć, mala i srednja privredna društva, usavršavanje) za iste opravdane troškove prilikom ocjenjivanja spojivosti sa pravilima koja važe za drugu pomoć (kao što je intenzitet pomoći, zahtjev sopstvenih sredstava) uzima se u obzir i pomoć *de minimis*.

„Ukoliko korisnik MJERE iz člana ... primi bilo koju drugu pomoć koja je klasifikovana kao pomoć de minimis, iznos POMOĆI NA OSNOVU OVE MJERE zajedno sa bilo kojom drugom pomoći de minimis u toku bilo kog perioda od tri fiskalne godine ne može da pređe 200 000 EUR ili 100 000 EUR u slučaju pravnog lica koje djeluje u sektoru prevoza tereta u drumskom saobraćaju.

Pomoć de minimis ne kumulira se sa državnom pomoći u vezi sa istim opravdanim troškovima ili sa državnom pomoći za istu mjeru rizičnog finansiranja, ukoliko bi takva kumulacija prelazila najviši intenzitet relevantne pomoći ili iznos pomoći koji je utvrđen programom/projektom državne pomoći koji je usvojila KKDP. Pomoć de minimis koja nije dodijeljena za određene opravdane troškove ili se ne može pripisati tim troškovima može se kumulirati sa drugom državnom pomoći koja nije obuhvaćena pravilima de minimis.”

8. Obaveza podnošenja izjave

Korisnik obavještava davaoca pomoći o primljenoj pomoći *de minimis* (kao i o dodijeljenoj ali još uvijek neisplaćenju pomoći) u prethodne dvije fiskalne godine i u tekućoj godini u obliku Izjave.

„U svom zahtjevu KORISNIK podnosi pisanu izjavu o svakoj drugoj pomoći de minimis koja je primljena u prethodne dvije fiskalne godine i u tekućoj fiskalnoj godini. Obrazac izjave dat je u Prilogu I.....,“

9. Obavezno provjeravanje da li se poštuje granica *de minimis*

Iz propisa treba jasno da proizilazi da se zahtjev za pomoć odobrava samo ukoliko je u okviru granica utvrđenih pravilom *de minimis*, uključujući pravila o kumulaciji.

„Na osnovu izjave koju KORISNIK podnese u svom zahtjevu, DAVALAC POMOĆI dodjeljuje prava na korišćenje MJERE iz člana tek nakon što je provjerio da iznos POMOĆI NA OSNOVU OVE MJERE neće preći ukupni iznos dozvoljen za pomoć de minimis utvrđen u stavui da li je u skladu sa pravilima o kumulaciji.“

10. Obaveza obavještavanja korisnika o tome da je riječ o pomoći *de minimis* i o elementu pomoći

Korisnik se obavještava da je priroda pomoći pomoć *de minimis* i o njenom elementu pomoći sa izričitim pozivom na crnogorska pravila koja definišu koncept pomoći *de minimis* (Potvrda o pomoći *de minimis*). U potvrdi se navodi da je pomoć o kojoj je riječ pomoć *de minimis*. Predloženi obrazac Potvrde dat je u Prilogu II

„DAVALAC POMOĆI obavještava KORISNIKA u pisanoj formi o mogućem iznosu pomoći, izraženom kao bruto ekvivalent bespovratnih sredstava, u obliku potvrde (Prilog) . „

11. Obaveza čuvanja evidencije u periodu od 10 godina

Davaoci i korisnici pomoći čuvaju evidenciju o pomoći *de minimis* deset fiskalnih godina od dana kada je pomoć dodijeljena. Evidencija o šemi pomoći *de minimis* čuva se deset fiskalnih godina od datuma kada je na osnovu te šeme dodijeljena posljednja individualna pomoć. Evidencija sadrži sve informacije potrebne da se dokaže da su ispunjeni uslovi pravila *de minimis*.

„KORISNIK čuva evidenciju (evidencije) o MJERI iz člana deset godina od dana posljednje godine u kojoj je imao koristi od MJERE.“

Prilog I – Obrazac izjave o pomoći *de minimis*

1. Podaci o privrednom društvu	
Naziv privrednog društva	
Registarski broj	
Broj telefona	
Faks	
E-mail adresa	
(označite sa X)	☐ Spojeno u posljednje tri fiskalne godine ☐ Podijeljeno u posljednje tri fiskalne godine ☐ Pripojeno u posljednje tri fiskalne godine
Datum spajanja, podjele ili pripajanja društva (ukoliko je relevantno)	_____ (dan) (mjesec) (godina)

2. Podaci o pomoći <i>de minimis</i> primljenoj u toku tri fiskalne godine (tekuća fiskalna godina i prethodne dvije fiskalne godine)						
Dan, mjesec, godina kada je davalac pomoći donio odluku o pomoći <i>de minimis</i>	Naziv spojenog/podijeljenog/pripojenog privrednog društva (ukoliko je relevantno)*	Davalac državne pomoći	Pravni osnov za mjeru	Oblik državne pomoći (npr. bespovratna sredstva, zajam, garancija itd.)	Iznos državne pomoći (euro)**	Ekvivalent subvencije državne pomoći (euro)

3. Podaci o drugoj državnoj pomoći primljenoj za iste opravdane troškove u okviru programa državne pomoći/ad hoc mjera							
Dan, mjesec, godina kada je davalac pomoći donio odluku o državnoj pomoći	Davalac državne pomoći	Pravni osnov za program državne pomoći/Ad hoc pomoć	Oblik državne pomoći (npr. bespovratna sredstva, zajam,	Ukupni iznos istih opravdanih troškova (euro)	Iznos državne pomoći u vezi sa istim opravdanim troškovima (euro)	Ekvivalent subvencije državne pomoći (euro)	Intenzitet državne pomoći (%)

			garancija itd.)				

4. Podaci o jedinstvenom privrednom društvu***

Izjavljujem da moje privredno društvo čini jedinstveno privredno društvo u smislu tačke.....
Propisa o državnoj pomoći zajedno sa sljedećim privrednim društvima

	Naziv privrednog društva	Registarski broj
1		
2		
3		

4. Potvrda

Svojim potpisom potvrđujem

- da su podaci u tač. 2 i 3 dati na nivou jedinstvenog privrednog društva,
- da su gorenavedeni podaci kompletni i tačni.

Odgovorno lice

(ime i prezime)

(potpis)

(funkcija)

(datum)

Napomene.

* Kolona se ne popunjava ukoliko obrazac izjave podnosi privredno društvo koje nije spojeno, podijeljeno ili pripojeno.

** Ukoliko se privredno društvo podijelilo i nije moguće definisati iznos pomoći *de minimis* koji se pripisuje svakom od novoosnovanih privrednih društava, iznos pomoći *de minimis* raspodjeljuje se proporcionalno na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na dan stupanja na snagu podjele.

*** Ova tačka ne popunjava se ukoliko privredno društvo nije jedinstveno privredno društvo u smislu propisa o pomoći *de minimis*.

Prilog II – Potvrda o dodijeljenoj pomoći *de minimis*

Naziv privrednog društva _____

Registarski broj _____

Kontakt podaci (adresa, telefon, faks) _____

1. Podaci o pomoći *de minimis* koja je primljena u toku tri fiskalne godine (tekuća i prethodne dvije fiskalne godine)

Godina	Ekvivalent subvencije državne pomoći
UKUPNO	

2. Odlukom _____ (naziv davaoca pomoći) koja je donijeta _____ (datum) pomoć *de minimis* u iznosu od _____ dodijeljena je društvu _____ (naziv privrednog društva) na osnovu (naziv šeme ukoliko je primjenljivo) u skladu sa Odlukom o utvrđivanju pravila o državnoj pomoći *de minimis*.

DATUM: _____ POTPIS: _____

3. Kontakt podaci davaoca pomoći

(Adresa sjedišta, tel., faks): _____

Aneks III o kumulaciji

Načela

Pitanje kumulacije obično se postavlja kada nekoliko davalaca pomoći planira da dodijeli pomoć za isti projekat (isti opravdani troškovi). Razlog za pravila o kumulaciji je da se izbjegnu situacije kada privredno društvo podnoseći zahtjev za pomoć različitim davaocima pomoći sa istim projektom primi više pomoći nego što bi mu to bilo dozvoljeno u skladu sa uobičajenim pravilima.

Kada je riječ o pomoći *de minimis* pitanje kumulacije ispituje se na nivou (jedinstvenog) privrednog društva a ne po projektu.

Pomoć *de minimis* može se kumulirati sa drugom pomoći *de minimis* kao i sa drugim kategorijama pomoći.

Ukoliko se pomoć *de minimis* kumulira sa drugim kategorijama pomoći (npr. istraživanje i razvoj, regionalna pomoć, mala i srednja privredna društva, usavršavanje) za iste opravdane troškove prilikom ocjenjivanja spojivosti sa pravilima koja važe za drugu pomoć (kao što je intenzitet pomoći, zahtjev sopstvenih sredstava) uzima se u obzir i pomoć *de minimis*. Istovremeno se provjerava i istorija privrednog društva u pogledu primljene pomoći *de minimis*.

Ukoliko se za projekat podnosi zahtjev za pomoć *de minimis* da bi se odlučilo o kumulaciji treba odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Da li je prethodna pomoć dodijeljena
 - a) shodno pravilima *de minimis* ili
 - b) u okviru druge kategorije pomoći (pomoć za mala i srednja privredna društva, regionalna pomoć, pomoć za usavršavanje itd.)?
2. Ukoliko se dodjeljuje u okviru druge kategorije pomoći, da li su opravdani troškovi isti?
 - a) Ukoliko jesu → KUMULACIJA
 - b) Ukoliko nijesu → NEMA KUMULACIJE
3. Ukoliko se dodjeljuje shodno pravilima *de minimis* → KUMULACIJA

Ukoliko šema pomoći *de minimis* nema opravdane troškove, pitanje kumulacije postavlja se u odnosu na raniju pomoć *de minimis*.

Opravdani troškovi	<i>De minimis</i>	<i>De minimis</i>	Druga pomoć (usavršavanje, istraživanje i razvoj, regionalna pomoć...)	Druga pomoć (usavršavanje, istraživanje i razvoj, regionalna pomoć ...)	KUMULACIJA
1.	ISTI		ISTI		DA

2.	ISTI	ISTI			DA
3.			ISTI	ISTI	DA
4.	Različiti		Različiti		NE
5.	Različiti	Različiti			DA
6.			Različiti	Različiti	NE

Primjeri

Primjer 1. – kumulacija u slučaju istih opravdanih troškova

Privredno društvo A (srednje privredno društvo) prima

- 100 000 EUR od Investiciono-razvojnog fonda za kupovinu nove mehanizacije (regionalna pomoć)
- Povoljni zajam u iznosu od 50 000 EUR sa elementom pomoći od EUR 5 000 iz Podsticajnog programa za razvoj konkurentnosti preduzetnika na sjeveru Crne Gore za kupovinu nove mehanizacije (regionalna pomoć)
- Cijena mehanizacije je 200 000 EUR.

Pitanje:

Da li je kumulacija potrebna?

Odgovor

Da, jer su opravdani troškovi isti (troškovi nove mehanizacije).

Intenzitet pomoći projekta jednak je zbiru elemenata pomoći podijeljenom sa opravdanim troškovima.

Intenzitet pomoći = $(100\,000 + 5\,000) / 200\,000 = 52,5\%$

Ukoliko je maksimalni intenzitet pomoći u regionu 50% a privredno društvo je srednje privredno društvo koje ima pravo na bonus od 10%, predložene mjere odgovaraju gornjim granicama za regionalnu pomoć.

Primjer 2.

Privredno društvo B prima

- bespovratna sredstva u iznosu od 100 000 EUR od Investiciono-razvojnog fonda za kupovinu nove mehanizacije (regionalna pomoć)
- bespovratna sredstva u iznosu od 50 000 EUR iz Podsticajnog programa za razvoj konkurentnosti preduzetnika na sjeveru Crne Gore za usavršavanje zaposlenih (pomoć za usavršavanje)

Pitanje:

Da li je kumulacija potrebna?

Odgovor

Obično ne jer su opravdani troškovi za regionalnu pomoć i pomoć za usavršavanje, različiti. Pitanje kumulacije postavlja se samo ukoliko se obje šeme uvode po pravilima *de minimis*.

Primjer 3.

Privredno društvo podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*. Podaci o pomoći *de minimis* koju je privredno društvo prethodno primilo su:

Datum pomoći	Organ koji dodjeljuje državnu pomoć	Oblik državne pomoći	Cilj pomoći	Iznos dodijeljene državne pomoći	Ekvivalent subvencije državne pomoći
04/05/2011	Ministarstvo ekonomije	Bespovratna sredstva	Nova oprema (pomoć <i>de minimis</i>)	10 000 EUR	10 000 EUR
10/11/2012	Lokalna samouprava (opština)	Povoljni zajam	Nova oprema (pomoć <i>de minimis</i>)	100 000 EUR	8 000 EUR
20/02/2013	Lokalna samouprava (opština)	Bespovratna sredstva	Usavršavanje (pomoć <i>de minimis</i>)	70 000 EUR	70 000 EUR
31/05/2013	Ministarstvo finansija	Poresko oslobođenje	Očuvanje radnih mjesta (pomoć <i>de minimis</i>)	100 000 EUR	100 000 EUR

Sve šeme uvode se po pravilu *de minimis*.

Pitanje:

- Da li je organu koji dodjeljuje pomoć dozvoljeno da dodijeli pomoć *de minimis* u 2014? Ukoliko jeste, do koliko EUR?

Odgovor

Da, dozvoljeno je do 22 000 EUR jer pomoć *de minimis* primljena u toku tri fiskalne godine iznosi 178 000 EUR (8 000 + 70 000 + 100 000). *Napomena:* Pomoć *de minimis* izračunava se za period od tri fiskalne godine, te se stoga pomoć *de minimis* primljena u 2011. godini ne uzima u obzir prilikom donošenja odluke u 2014. godini ili nakon toga.

Primjer 4.

Privredno društvo podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*. Privredno društvo dostavilo je sljedeće podatke o prethodno primljenoj pomoći *de minimis*. Međutim, nakon konsultovanja drugih davalaca pomoći ispostavlja se da je po pravilima *de minimis* dodijeljeno samo poresko oslobođenje. Bespovratna sredstva i povoljni zajam za novu opremu dodijeljeni su po pravilima o regionalnoj pomoći (za ulaganja). Lokalna samouprava (opština) dodijelila je pomoć za usavršavanje po pravilima o pomoći za usavršavanje.

Datum pomoći	Organ koji dodjeljuje državnu pomoć	Oblik državne pomoći	Cilj pomoći	Iznos dodijeljene državne pomoći	Ekvivalent subvencije državne pomoći
04/05/2011	Ministarstvo ekonomije	Bespovratna sredstva	Nova oprema (regionalna pomoć)	10 000 EUR	10 000 EUR
10/11/2012	Lokalna samouprava (opština)	Povoljni zajam	Nova oprema (regionalna pomoć)	100 000 EUR	8 000 EUR
20/02/2013	Lokalna samouprava (opština)	Bespovratna sredstva	Usavršavanje (regionalna pomoć)	70 000 EUR	70 000 EUR
31/05/2013	Ministarstvo finansija	Poresko oslobođenje	Očuvanje radnih mjesta (pomoć <i>de minimis</i>)	100 000 EUR	120 000 EUR

Pitanje:

- Da li je organu koji dodjeljuje pomoć dozvoljeno da dodijeli pomoć *de minimis* u 2014? Ukoliko jeste, do koliko EUR?

Odgovor

Da, dozvoljeno je do 80 000 EUR jer je u toku tri fiskalne godine privredno društvo primilo 120 000 EUR (poresko oslobođenje) pod pretpostavkom da je pomoć *de minimis* dodijeljena za opravdane troškove koji se razlikuju od opravdanih troškova regionalne pomoći i pomoći za usavršavanje.

Primjer 5. Regionalna pomoć i pomoć *de minimis*

Privredno društvo planira da proširi svoju poslovnu jedinicu. Opravdani troškovi (nova mehanizacija) iznose 1.000.000 EUR.

Maksimalni intenzitet pomoći u regionu je 50%. Ministarstvo ekonomije i lokalna samouprava (opština) namjeravaju da privrednom društvu dodijele pomoć.

- Scenariji:
 1. Ministarstvo ekonomije nudi regionalnu pomoć u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći je 500 000 EUR.
 2. Ministarstvo ekonomije nudi regionalnu pomoć u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći je 350 000 EUR.

Lokalna samouprava (opština) planira da dodijeli pomoć za istu mehanizaciju po pravilu de minimis.

Pitanje:

Da li ima pravo da to uradi u Scenarijima 1 i 2? Ukoliko ima, koji je maksimalni iznos pomoći *de minimis* koju može da dodijeli?

Odgovor:

Budući da su opravdani troškovi isti, pravila o kumulaciji važe za pomoć koju dodjeljuje Ministarstvo i za pomoć koju dodjeljuje opština.

Intenzitet pomoći projekta jednak je zbiru elemenata pomoći podijeljenom sa opravdanim troškovima.

U slučaju Scenarija 1 intenzitet pomoći za pomoć u obliku bespovratnih sredstava koju nudi Ministarstvo ekonomije je 50% (500 000 EUR/1 000 000 EUR).

To znači da se maksimalni intenzitet pomoći dostiže bespovratnim sredstvima koje obezbjeđuje Ministarstvo. Iz tog razloga, opštini nije dozvoljeno da dodjeljuje dodatnu pomoć za projekat čak ni po pravilima *de minimis*, s obzirom na to da se primjenjuju pravila o kumulaciji jer su u pitanju isti opravdani troškovi.

U slučaju Scenarija 2, intenzitet pomoći za pomoć u obliku bespovratnih sredstava koju nudi Ministarstvo ekonomije je 35% (350 000 EUR/1 000 000 EUR), tako da maksimalni intenzitet pomoći još uvijek nije dostignut bespovratnim sredstvima koje obezbjeđuje Ministarstvo. Ovo znači da je opštini dozvoljeno da dodjeljuje pomoć *de minimis* za projekat imajući u vidu maksimalni intenzitet pomoći (50%) i istoriju privrednog društva u pogledu primljene pomoći *de minimis*. Ukoliko, na primjer, opština nudi 50 000 EUR, intenzitet pomoći projekta biće 40% ((350 000 EUR + 50 000 EUR)/ 1 000 000 EUR).

Primjer 6. Regionalna pomoć i pomoć *de minimis*

Privredno društvo planira da proširi svoju poslovnu jedinicu. Opravdani troškovi (nova mehanizacija) iznose 1.000.000 EUR.

Maksimalni intenzitet pomoći u regionu je 50% . Ministarstvo ekonomije i lokalna samouprava (opština) namjeravaju da privrednom društvu dodijele pomoć.

- Scenariji:
 1. Ministarstvo ekonomije nudi regionalnu pomoć u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći je 500 000 EUR.
 2. Ministarstvo ekonomije nudi regionalnu pomoć u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći je 350 000 EUR.

Lokalna samouprava (opština) planira da dodijeli pomoć za usavršavanje, kako bi društvo finansiralo kurs jezika za zaposlene u iznosu od 50 000 EUR po pravilu de minimis.

Pitanje:

Da li ima pravo da to uradi u Scenarijima 1 i 2?

Odgovor:

Budući da opravdani troškovi nijesu isti za regionalnu pomoć i za pomoć za usavršavanje, pravila o kumulaciji ne važe za pomoć koju dodjeljuje Ministarstvo i pomoć koju dodjeljuje opština.

U oba scenarija, opštini je dozvoljeno da dodijeli pomoć za usavršavanje imajući u vidu istoriju društva u pogledu primljene pomoći *de minimis*.

Primjer 7. Pomoć *de minimis* i druga pomoć

Privredno društvo planira da proširi svoju poslovnu jedinicu. Opravdani troškovi (nova mehanizacija) iznose 1.000.000 EUR.

Maksimalni intenzitet pomoći u regionu je 50% .

- Zahtjevi investitora u 2014:
 1. Ministarstvo ekonomije nudi regionalnu pomoć u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći je 350 000 EUR.
 2. Fond za promociju investicija – regionalna pomoć - povoljni zajam u iznosu od 650 000 EUR po povlašćenoj stopi (element pomoći 50 000 EUR)
 3. Zajam za obrtni kapital od Razvojne banke – povoljni zajam (250 000 EUR), element pomoći (25 000 EUR)
 4. 100% pomoć za usavršavanje u iznosu od 50 000 EUR

Istorija društva u pogledu primljene pomoći *de minimis*

Datum pomoći	Organ koji dodjeljuje državnu pomoć	Oblik državne pomoći	Iznos dodijeljene državne pomoći	Ekvivalent subvencije državne pomoći
20/12/2011	Lokalna samouprava (opština)	Povoljni zajam (<i>de minimis</i>)	70 000 EUR	7 000 EUR
20/02/2012	Lokalna samouprava (opština)	Bespovratna sredstva (<i>de minimis</i>)	70 000 EUR	70 000 EUR
31/05/2013	Ministarstvo finansija	Poresko oslobođenje (<i>de minimis</i>)	80 000 EUR	80 000 EUR

Pitanje:

Koliki iznos pomoći se može odobriti? Po kojim pravilima?

Odgovor:

Zahtjev 1 (Ministarstvo ekonomije – bespovratna sredstva po pravilima o regionalnoj pomoći) – intenzitet pomoći ($35\% = 350\,000\text{ EUR} / 1\,000\,000\text{ EUR}$) je niži od maksimalnog intenziteta pomoći, pa se stoga pomoć može odobriti kao regionalna pomoć.

Zahtjev 2 (Fond za promociju investicija – investicioni zajam sa zajmom pod povlašćenim uslovima) – zajam se odobrava za iste opravdane troškove pa je iz tog razloga kumulacija neophodna. Po pravilima o kumulaciji ne samo da treba provjeriti usklađenost sa maksimalnim intenzitetom pomoći, već i druge uslove. Kumulacija

zahtjeva 1 i 2 ima za rezultat intenzitet pomoći od 40% ((350 000 EUR + 50 000 EUR)/ 1 000 000 EUR), koji je niži od maksimalnog intenziteta pomoći. Međutim, ukoliko se zahtjevi 1 i 2 odobre, čitav projekat finansiraće se iz mjera pomoći (bespovratna sredstva + povoljni zajam) što je suprotno obavezi kojom se zahtijevaju sopstvena sredstva u visini od 25% koja ne uključuju pomoć³. Stoga se Zahtjev 2 u svom sadašnjem obliku ne može odobriti. Fond za promociju investicija može da dodijeli investicioni zajam sa povlašćenom kamatnom stopom u visini do 400 000 EUR.

Zahtjev 3. (Razvojna banka – obrtni kapital) – pomoć za obrtni kapital predstavlja operativnu pomoć tako da se odobrava po pravilima *de minimis*. Shodno istoriji privrednog društva u pogledu primljene pomoći *de minimis* (2012-2013-2014) prethodno je do sada iskoristilo 150 000 EUR od svoje gornje granice, pa stoga ima pravo na dodatnih 25 000 EUR (element pomoći zajma).

Zahtjev 4. (opština – pomoć za usavršavanje) – Pomoć za usavršavanje u visini do 100% ne može se dodijeliti po pravilima o pomoći za usavršavanje. Postoje dvije mogućnosti da se riješi ova situacija:

1. Ukoliko se privredno društvo saglasi sa nižim limitom (50%), polovina zahtijevane pomoći može se dodijeliti po pravilima o pomoći za usavršavanje. Pitanje kumulacije se u ovom slučaju ne pojavljuje jer opravdani troškovi nisu isti za regionalnu pomoć i pomoć za usavršavanje.
2. Ukoliko privredno društvo insistira na 100%, u teoriji pomoć se može dodijeliti samo po pravilima *de minimis*. Međutim, istorija privrednog društva u pogledu primljene pomoći *de minimis* prikazuje da je primilo pomoć *de minimis* u iznosu od 175 000 EUR. Stoga se zahtjev u iznosu od 50 000 EUR ne uklapa u tu granicu i opština treba da ga odbije.

³ Po pravilima o regionalnoj pomoći, korisnik treba da obezbijedi da 25% opravdanih troškova ne uključuje pomoć. Prilikom provjeravanja da li je ova obaveza ispunjena nije dovoljno obezbijediti da je element pomoći predložene mjere u granicama limita intenziteta regionalne pomoći. Davalac pomoći treba da provjeri finansiranje mjere u svakom pojedinom slučaju.

Primjer (maksimalni intenzitet pomoći je 50%)

	Iznos	Element pomoći
Sopstvena sredstva	100 000	0
Komercijalni zajam	300 000	0
Bespovratna sredstva	400 000	400 000
Povoljni zajam	200 000	20 000
Ukupno	1 000 000	420 000
Intenzitet pomoći=420 000/1 000 000=42% Sopstvena sredstva (ne uključuju pomoć=(100 000+300 000)/1 000 000) 40% Može se odobriti.		

	Iznos	Element pomoći
Sopstvena sredstva	100 000	0
Komercijalni zajam	-	-
Bespovratna sredstva	400 000	400 000
Povoljni zajam	500 000	50 000
Ukupno	1 000 000	450 000
Intenzitet pomoći =450 000/1 000 000=45% Sopstvena sredstva (ne uključuju pomoć = 100 000=1 000 000) 10% <25% Ne može se odobriti!		

Prilog IV o jedinstvenom privrednom društvu

Definicija jedinstvenog privrednog društva

Jedinstveno privredno društvo obuhvata sva privredna društva koja imaju barem jedan od sljedećih međusobnih odnosa:

- (a) jedno privredno društvo ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom privrednom društvu;
- (b) jedno privredno društvo ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova administrativnog, upravnog ili nadzornog organa drugog privrednog društva;
- (c) jedno privredno društvo ima pravo da vrši dominantan uticaj na drugo privredno društvo na osnovu ugovora zaključenog sa tim privrednim društvom ili odredbe iz njegovog osnivačkog akta ili statuta;
- (d) jedno privredno društvo, koje je akcionar ili član drugog privrednog društva, kontroliše samo, u skladu sa ugovorom sa drugim akcionarima ili članovima tog privrednog društva, većinu glasačkih prava akcionara ili članova u tom privrednom društvu.

Ukupni iznos pomoći *de minimis* provjerava se na nivou jedinstvenog privrednog društva. U slučaju da dva ili više privrednih društava čini jedinstveno privredno društvo podnosilac zahtjeva treba da podnese izjavu u kojoj navodi svaku pomoć *de minimis* koja mu je dodijeljena u periodu od tri godine za sva privredna društva koja čine jedinstveno privredno društvo.

Primjeri

Primjer 1.

Privredno društvo A ima 51% glasačkih prava u Privrednom društvu B.

Privredno društvo A primilo je 50 000 EUR pomoći *de minimis* u 2012.

Privredno društvo B primilo je 100 000 EUR pomoći *de minimis* u 2013.

U 2014. Privredno društvo A traži 30 000 EUR a Privredno društvo B podnosi zahtjeve za individualnu pomoć u visini od 50 000 EUR. Obje mjere pomoći uvode se po pravilima *de minimis*.

Pitanje:

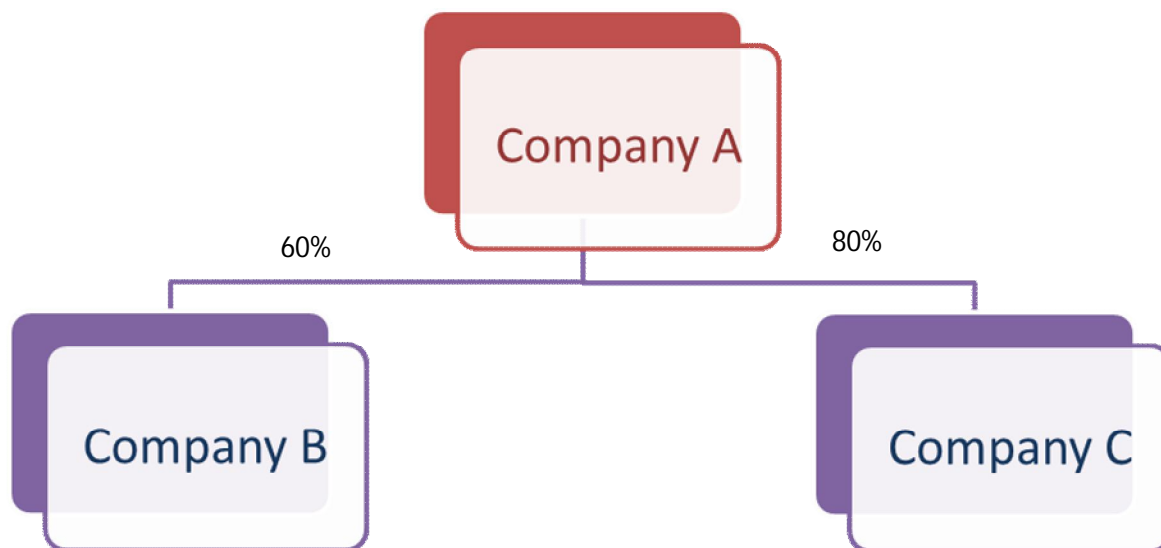
Da li imaju pravo na pomoć?

Odgovor:

Samo jedno od njih jer privredna društva A i B čine jedinstveno privredno društvo s obzirom na to da ispunjavaju kriterijum iz tačke (a) definicije o jedinstvenom privrednom društvu. Prethodno – u periodu od tri fiskalne godine – privredna društva A i B zajedno su primila 150 000 EUR pomoći *de minimis*, tako da je do gornje granice od 200 000 EUR ostalo samo 50 000 EUR.

Primjer 2.

Privredno društvo A posjeduje 60% Privrednog društva B i 80% Privrednog društva C.

Privredno društvo C podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*.

Evidencija o pomoći *de minimis* koju su primila privredna društva A, B, C

EUR	2011	2012	2013
Privredno društvo A	10 000		50 000
Privredno društvo B		40 000	
Privredno društvo C		30 000	30 000

Pitanje:

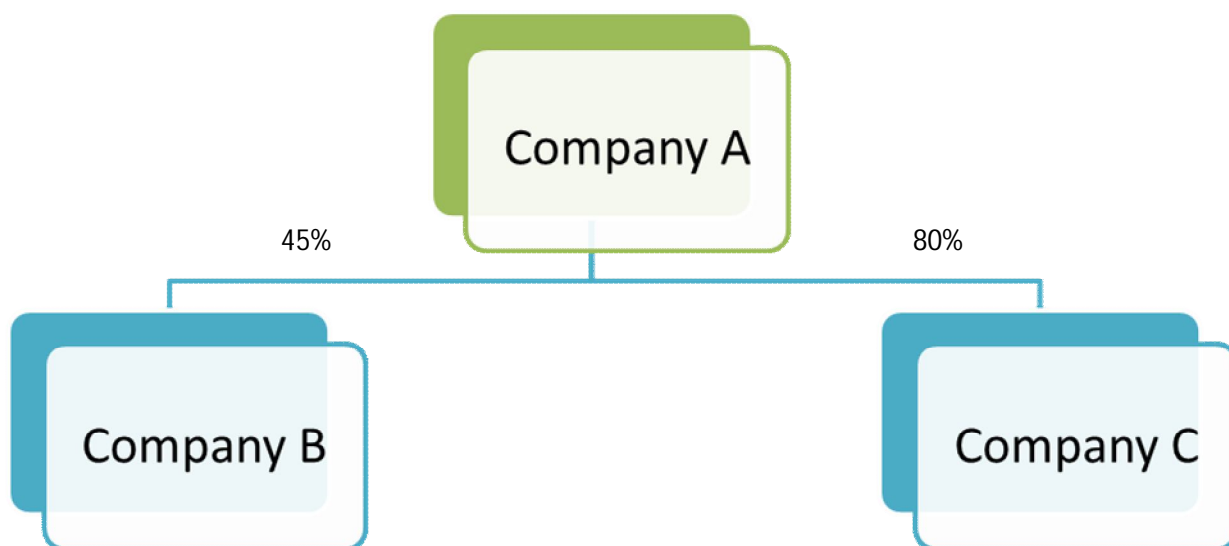
Koliko pomoći *de minimis* Privredno društvo C može maksimalno da primi u 2014?

Odgovor:

50 000 EUR, jer privredna društva A, B i C čine jedinstveno privredno društvo s obzirom na to da ispunjavaju kriterijum iz tačke (a) definicije o jedinstvenom privrednom društvu. Prethodno – u periodu od tri fiskalne godine – privredna društva A, B i C zajedno su primila 150 000 EUR pomoći *de minimis* (50 000+40 000+30 000+30 000), tako da je do gornje granice od 200 000 EUR ostalo 50 000 EUR. *Napomena:* Pomoć *de minimis* izračunava se za period od tri fiskalne godine, te se stoga pomoć *de minimis* primljena 2011. godine ne uzima u obzir prilikom donošenja odluke u 2014. godini ili nakon toga.

Primjer 3.

Privredno društvo A posjeduje 45% Privrednog društva B i 80% Privrednog društva C.

Privredno društvo C podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*.

Evidencija o pomoći *de minimis* koju su primila privredna društva A, B, C

EUR	2011	2012	2013
Privredno društvo A	10 000		50 000
Privredno društvo B		40 000	
Privredno društvo C		30 000	30 000

Pitanje:

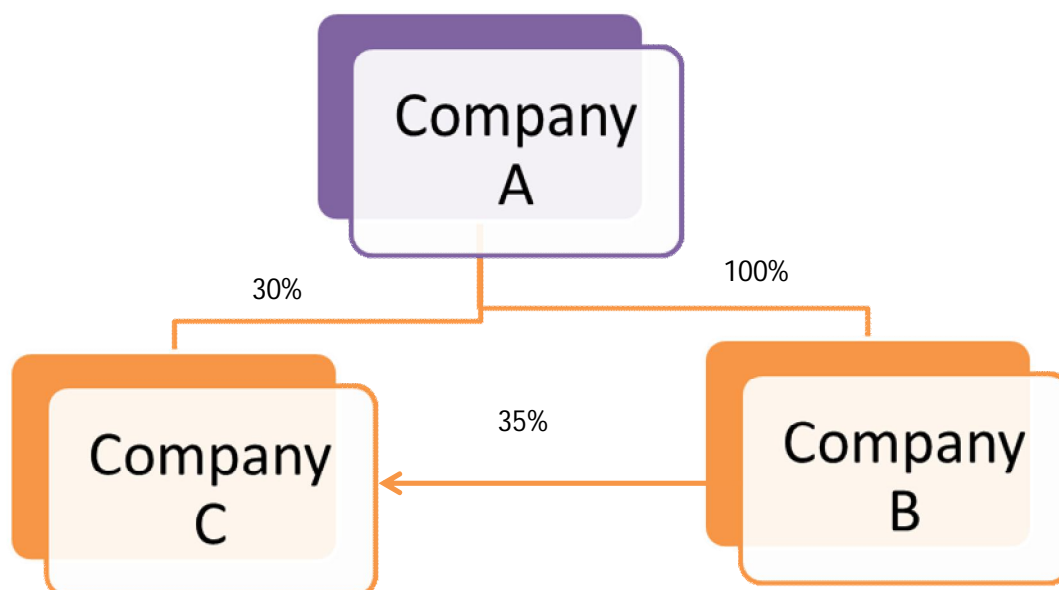
Koliko pomoći *de minimis* Privredno društvo C može maksimalno da primi u 2014?

Odgovor:

90 000 EUR, jer samo privredna društva A i C čine jedinstveno privredno društvo s obzirom na to da ispunjavaju kriterijum iz tačke (a) definicije o jedinstvenom privrednom društvu. Privredno društvo A nema većinu glasačkih prava u Privrednom društvu B tako da se evidencija o pomoći *de minimis* koju je primilo Privredno društvo B ne uzima u obzir. Prethodno – u periodu od tri fiskalne godine – privredna društva A i C zajedno su primila 110 000 EUR pomoći *de minimis* (50 000+30 000+30 000), tako da je do gornje granice od 200 000 EUR ostalo 90 000 EUR. Napomena: Pomoć *de minimis* izračunava se za period od tri fiskalne godine, te se stoga pomoć *de minimis* primljena 2011. godine ne uzima u obzir prilikom donošenja odluke u 2014. godini ili nakon toga.

Primjer 4.

Privredno društvo A posjeduje 100% Privrednog društva B i 30% Privrednog društva C. Privredno društvo B ima 35% glasačkih prava u Privrednom društvu C.

Privredno društvo C podnosi zahtjev za pomoć *de minimis*.

Evidencija o pomoći *de minimis* koju su primila privredna društva A, B, C

EUR	2011	2012	2013
Privredno društvo A	10 000		50 000
Privredno društvo B		40 000	
Privredno društvo C		30 000	30 000

Pitanje:

Koliko pomoći *de minimis* Privredno društvo C može maksimalno da primi u 2014?

Odgovor:

50 000 EUR, jer privredna društva A, B i C čine jedinstveno privredno društvo s obzirom na to da ispunjavaju kriterijum iz tačke (a) definicije o jedinstvenom privrednom društvu. Iako privredna društva A i B pojedinačno nemaju većinu glasačkih prava u Privrednom društvu C, Privredno društvo A ima većinu u Privrednom društvu B, tako da njihova glasačka prava treba posmatrati zajedno. Prethodno – u periodu od tri fiskalne godine – privredna društva A, B i C zajedno su primila 150 000 EUR pomoći *de minimis* (50 000+40 000+30 000+30 000), tako da je do gornje granice od 200 000 EUR ostalo 50 000 EUR. *Napomena:* Pomoć *de minimis* izračunava se za period od tri fiskalne godine, te se stoga pomoć *de minimis* primljena 2011. godine ne uzima u obzir prilikom donošenja odluke u 2014. godini ili nakon toga.

Prilog V – Uputstva za izračunavanje elementa pomoći

Ovaj prilog sadrži definiciju najčešćih oblika pomoći i metode izračunavanja njihovog elementa pomoći. Metode izračunavanja potkrijepljene su primjerima.

A. BESPOVRATNA SREDSTVA

Definicija: pomoć koja se u potpunosti prenosi na primaoca bez otplate.

Element pomoći: sadašnja vrijednost bespovratnih novčanih sredstava.

gdje je

Q_1 – dio ukupnih bespovratnih sredstava primljen u prvoj godini (prva godina je godina u kojoj davalac pomoći donese odluku o bespovratnim sredstvima)

Q_2 – dio ukupnih bespovratnih sredstava primljen u drugoj godini

Q_3 - dio ukupnih bespovratnih sredstava primljen u trećoj godini

(...)

Q_n - dio ukupnih bespovratnih sredstava primljen u godini n

i - referentna stopa

Element pomoći (u hiljadama EUR):

$$\text{Aid element (in thousand EUR)} = Q_1 + \frac{Q_2}{1+i} + \frac{Q_3}{(1+i)^2} + (\dots) + \frac{Q_n}{(1+i)^{n-1}}$$

Primjer

Privredno društvo prima 200 000 EUR od kojih je 100 000 EUR dodijeljeno u godini donošenja odluke, a 100 000 EUR dodijeljeno je u godini nakon te.

referentna stopa = i = 9%

Element pomoći:

$$\text{Aid element} = 100 + \frac{100}{1 + 0.09} = 100 + 91.743 = 191.743$$

Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 191 743 EUR.

B. SUBVENCIJA KAMATE

Definicija: kamatu u potpunosti ili djelimično finansira država.

Element pomoći: sadašnja vrijednost kamate koju finansira država. Izračunava se slično kao za bespovratna sredstva.

Q_1 – dio subvencije kamate primljen u prvoj godini

Q_2 - dio subvencije kamate primljen u drugoj godini

Q_3 - dio subvencije kamate primljen u trećoj godini

Q_n - dio subvencije kamate primljen u godini n

i - referentna stopa

Element pomoći:

$$\text{Aid element} = Q_1 + \frac{Q_2}{1+i} + \frac{Q_3}{(1+i)^2} + (\dots) + \frac{Q_n}{(1+i)^{n-1}}$$

Primjer

Privredno društvo prima zajam u visini od 200 000 EUR. Država finansira pet procentnih poena kamate koju treba platiti. Zajam se otplaćuje dvije godine u jednakim ratama bez grejs perioda.

$$Q_1 = 200 * 0,05 = 10$$

$$Q_2 = (200 - 100) * 0,05 = 5$$

$$i = 9\%$$

Element pomoći (u hiljadama EUR):

$$\text{Aid element (in thousand EUR)} = \frac{200 * 0.05}{1 + 0.09} + \frac{100 * 0.05}{(1 + 0.09)^2} = 9.17 + 4.21 = 13.38$$

Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 13 380 EUR.

C. PORESKA OLAKŠICA

Definicija: korisnik plaća manji porez nego što bi trebalo u skladu sa „opštim“ odredbama poreskih propisa zbog smanjenja poreske osnovice ili poreske stope.

Element pomoći: element pomoći izračunava se slično kao u slučaju bespovratnih sredstava. Prilikom izračunavanja mora se izračunati sadašnja vrijednost ukupnog iznosa poreske olakšice.

D. POVOLJNI ZAJAM

Definicija: korisnik prima beskamatni zajam, koji se otplaćuje u skladu sa ugovorom o pomoći.

Element pomoći: sadašnja vrijednost kamate koju korisnik nije platio tokom perioda na koji mu je zajam na raspolaganju.

Q - zajam

i - referentna stopa, $r = 1/(1+i)$

P – period zajma uključujući grejs period

F – dužina grejs perioda

Element pomoći:

$$Aid\ element = Q * \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i * (P - F)} \right)$$

Primjer 1

Privredno društvo prima beskamatni zajam u iznosu od 200 000 EUR. Zajam se otplaćuje dvije godine u jednakim ratama bez grejs perioda.

referentna stopa = 9%

$$Q = 200$$

$$i = 0,09, r = 1/(1+0,09) = 0,917$$

$$P = 2$$

$$F = 0$$

Element pomoći (u hiljadama EUR):

$$\begin{aligned} Aid\ element\ (in\ thousand\ EUR) &= 200 * \left(1 + \frac{0,917^2 - 0,917^0}{0,09 * (2 - 0)} \right) = \\ &= 200 * \left(1 + \frac{0,841 - 1}{0,18} \right) = 23,33 \end{aligned}$$

Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 23 330 EUR.

Primjer 2

Privredno društvo prima beskamatni zajam u iznosu od 200 000 EUR. Zajam se otplaćuje dvije godine u jednakim ratama sa grejs periodom od jedne godine. Ukupan period trajanja zajma je 3 (1+2) godine.

referentna stopa = 9%

$$Q = 200$$

$$i = 0,09, r = 1/(1+0,09) = 0,917$$

$$P = 3$$

$$F = 1$$

Element pomoći (u hiljadama EUR):

$$\begin{aligned} Aid\ element\ (in\ thousand\ EUR) &= 200 * \left(1 + \frac{0,917^3 - 0,917^1}{0,09 * (3 - 1)} \right) = \\ &= 200 * \left(1 + \frac{0,771 - 0,917}{0,18} \right) = 37,88 \end{aligned}$$

Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 37 880 EUR.

Primjer 3

Privredno društvo prima 400 000 EUR državne pomoći od kojeg iznosa 100 000 EUR su bespovratna sredstva a 300 000 EUR je beskamadni zajam. Zajam se otplaćuje u 2 jednake rate sa grejs periodom od jedne godine.

referentna stopa = 9%

$i = 0,09$, $r = 1/(1+0,09) = 0,917$

$P = 3$

$F = 1$

Element pomoći = Element pomoći bespovratnih sredstava + element pomoći povoljnog zajma

Element pomoći (u hiljadama EUR):

$$\begin{aligned} \text{Aid element (in thousand EUR)} &= 100 + \left[300 * \left(1 + \frac{0.917^3 - 0.917^1}{0.09 * (3 - 1)} \right) \right] = \\ &= 100 + \left[300 * \left(1 + \frac{0.771 - 0.917}{0.18} \right) \right] = 100 + 56.83 = 156.83 \end{aligned}$$

Kod ovog izračunavanja prvi dio je ekvivalent bespovratnih sredstava za bespovratna sredstva (100 000 EUR) a drugi dio je ekvivalent bespovratnih sredstava za zajam (56 830 EUR). Ukupni element pomoći u ovom primjeru je 156 830 EUR.

E. SUBVENCIONISANI ZAJAM

Definicija: korisnik prima zajam po subvencionisanoj kamatnoj stopi koja je niža od tržišne stope.

Element pomoći: sadašnja vrijednost proizvoda razlike između tržišne (referentne) i subvencionisane stope i primljenog zajma,

gdje je

Q - zajam

i - referentna stopa, $r = 1/(1+i)$

i' - subvencionisana stopa

P - period zajma u godinama uključujući grejs period

F – grejs period

Element pomoći:

$$\text{Aid element} = Q * \left(1 - \frac{i'}{i}\right) \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i * (P - F)}\right)$$

Primjer

Privredno društvo prima zajam u iznosu od 200 000 EUR po subvencionisanoj stopi od 5%. Privredno društvo treba da otplati zajam za dvije godine u jednakim ratama bez grejs perioda.

Q = 200

referentna stopa = 9%

i = 0,09, r=1/(1+0,09)=0,917

i' = 0,05

P = 2

F = 0

$$\begin{aligned} \text{Aid element (in thousand EUR)} &= 200 * \left(1 - \frac{0.05}{0.09}\right) * \left(1 + \frac{0.917^2 - 0.917^0}{0.09 * (2 - 0)}\right) = \\ &= 200 * 0.44 * \left(1 + \frac{0.841 - 1}{0.18}\right) = 10.21 \end{aligned}$$

Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 10 210 EUR.

F. GARANCIJA

Definicija: država (uključujući banku u državnom vlasništvu i opštine) garantuje otplatu zajma u slučaju da korisnik ne bude mogao da ga otplati. Kao rezultat toga, korisnik dobija zajam po nižoj kamatnoj stopi nego što bi bila tržišna stopa da nije data garancija.

Element pomoći: sadašnja vrijednost proizvoda razlike između tržišne (referentne) stope koja važi bez garancije i niže stope pomnožene sa primljenim iznosom zajma umanjena za sadašnju vrijednost naknade koja se plaća za garanciju.

Element pomoći se izračunava po metodi opisanoj u tački C (subvencionisani zajam).

gdje je

Q - zajam

Q_n – iznos zajma obuhvaćen garancijom na početku godine “n”

i - referentna stopa, r=1/(1+i)

i' - povlašćena stopa kao rezultat garancije

P – period zajma u godinama uključujući grejs period

F – grejs period u godinama

GF₁ – naknada za garanciju koju treba platiti u prvoj godini

GF_n - naknada za garanciju koju treba platiti u godini “n”

Element pomoći = Element pomoći zajma za koji je data garancija – iznos plaćen za garanciju

$$\text{Aid element} = Q * \left(1 - \frac{i^t}{i}\right) \left(1 + \frac{r^p - r^f}{i * (p - F)}\right) - GF_1 + \frac{GF_2}{1+i} + \frac{GF_3}{(1+i)^2} + (\dots) + \frac{GF_n}{(1+i)^{n-1}}$$

Primjer

Privredno društvo je dobilo zajam u visini od 200 000 EUR za koji je garanciju dala država. Zbog garancije, banka daje zajam po nižoj stopi (5%). Zajam se otplaćuje dvije godine u jednakim ratama bez grejs perioda. Privredno društvo mora da plati godišnju naknadu za garanciju u iznosu od 1000 EUR.

Q = 200

referentna stopa = 9%

i = 0,09, r=1/(1+0,09)=0,917

i' = 0,05

P = 2

GF₁ = 1 000

GF₂ = 1 000

Element pomoći (u hiljadama EUR):

~~Aid element (in thousand EUR)~~

$$\begin{aligned} &= \left[200 * \left(1 - \frac{0.05}{0.09}\right) * \left(1 + \frac{0.917^2 - 0.917^0}{0.09 * (2 - 0)}\right) \right] - \left[1 + \frac{1}{(1 + 0.09)} \right] = \\ &= \left[200 * 0.44 * \left(1 + \frac{0.841 - 1}{0.18}\right) \right] - [1 + 0.917] = 10.21 - 1.917 = 8.293 \end{aligned}$$

–Element pomoći u prethodnom primjeru iznosi 8 293 EUR.

G. DRUGA, NEFINANSIJSKA POMOĆ

Definicija: korisnik stiče imovinu ili nepokretnosti ili koristi usluge ispod tržišne cijene.

Element pomoći: Sadašnja vrijednost razlike između tržišne cijene i plaćene cijene.

Primjer

Privredno društvo besplatno dobija zemljište koje vrijedi 100 000 EUR.

Element pomoći u tom primjeru je 100 000 EUR